

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 4-10-2015

Παιδεία και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Από τη μελέτη πρόσφατων δηλώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα αποκαλύπτεται το παράδοξο ότι η προϋπόθεση, η πιο σπουδαία για την **πραγμάτωση** και τη σωστή τους χρήση, δεν αναφέρεται σχεδόν ποτέ. Πιθανό, η παράλειψη οποιασδήποτε **μνείας** της παιδείας να εξηγείται με το συλλογισμό ότι η παιδεία είναι δοσμένο ανθρώπινο δικαίωμα και η ουσιαστική βάση για την άσκηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η ιστορία της παιδείας, ωστόσο, μας δίνει πλήθος ενδείξεις ότι η παιδεία δεν αντιμετωπιζόταν ως ανθρώπινο δικαίωμα κι ούτε χρησιμοποιήθηκε ως μέσον για να αυξηθεί η εκτίμηση της σπουδαιότητας των ανθρώπινων δικαιωμάτων για την πληρέστερη ανάπτυξη κάθε ατόμου ως ανθρώπινου όντος.

Ιστορικά, δύο κίνητρα ρύθμιζαν την παροχή της παιδείας. Το πρώτο και το παλιότερο κίνητρο είχε στόχο τη μύηση της νεότερης γενιάς στη θρησκευτική πίστη του δόγματός τους. Το δεύτερο κίνητρο, που δημιουργήθηκε με την εμφάνιση των κρατών, ήταν να αναπτυχθεί η έννοια της νομιμότητας στις πολιτικές ομάδες ή τα έθνη. Και στις δύο περιπτώσεις οι σκοποί που επιδιώκονταν **απέβλεπαν** πίοτερο στη συμβιβαστική πειθαρχία παρά στην παιδεία για την ελευθερία των ανθρώπινων όντων.

Επειδή η παιδεία δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί διεθνώς ως ανθρώπινο δικαίωμα, είναι σημαντικό να περιληφτεί σε όποια διακήρυξη ανθρώπινων δικαιωμάτων πρόκειται να συνταχθεί. Στο δικαίωμα της παιδείας πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση απ' όση δόθηκε στα ανθρώπινα δικαιώματα που διατύπωσε η Unesco.

Η αναγνώριση, ωστόσο, της παιδείας ως ανθρώπινου δικαιώματος είναι μονάχα μια πλευρά του προβλήματος, αφού αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ελεύθερη πρόσβαση στην παιδεία, σε όλα τα επίπεδα,

μπορεί να παρασχεθεί χωρίς να πειραχτεί ούτε το περιεχόμενο ούτε οι μέθοδοι της διδασκαλίας. Παραδοσιακά, η ποιότητα της δημοτικής εκπαίδευσης διέφερε από την ποιότητα της μέσης εκπαίδευσης. Ούτε στη μια ούτε στην άλλη περίπτωση δε γινόταν -παρά μονάχα έμμεσα- η βαθιά παιδεία στη χρήση και την απόλαυση των ελευθεριών εκείνων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κι αφού οι περισσότερες μορφές εκπαίδευσης διακατέχονται από τις ανάγκες των εξετάσεων, η μεγαλύτερη έμφαση δινόταν στην **αποδοχή** της αυθεντίας είτε του γραφτού λόγου είτε του δασκάλου.

Προτού να ενσωματωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα σε εκπαιδευτικά προγράμματα, είναι απαραίτητη κι άλλη μία αλλαγή. Στο παρελθόν, η παιδεία χρησιμοποιούνταν ως μέσο εθνικιστικής πολιτικής, πράγμα που πολύ συχνά σήμαινε μύηση είτε σε εθνικούς είτε σε φυλετικούς διαχωρισμούς και αισθήματα ανωτερότητας. Ακόμη κι εκεί οι κλασικές σπουδές αποτελούσαν τον πυρήνα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, δινόταν τόση μεγάλη σημασία στη δομή, ώστε η ουσιαστική έννοια του ανθρωπισμού χανόταν.

Οι κοινοί στόχοι, οι **σύμφυτοι** με το ιδεώδες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μπορούν να επιτευχθούν μονάχα όταν τα εκπαιδευτικά προγράμματα και η διδασκαλία βασιστούν στη συνειδητοποίηση ότι δεν υπάρχει εθνικός πολιτισμός που να μην οφείλει πολύ περισσότερα από όσα συνήθως παραδεχόμαστε στην επιρροή της πολιτιστικής κληρονομιάς των ανθρώπων κάθε φυλής και κάθε εποχής.

Μονάχα πάνω σ' αυτή τη βάση μπορούν να τεθούν οι ελευθερίες που περιέχονται στα ανθρώπινα δικαιώματα. Μονάχα μ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να αναπτυχθεί η αληθινή έννοια του ανθρωπισμού ως στόχου της παιδείας. Τελικά, η επίτευξη τούτων των στόχων εξαρτάται από την παιδεία στις μεθόδους της ελεύθερης αναζήτησης. Η παιδεία που οδηγεί στις κάθε είδους ελευθερίες απαιτεί πειθαρχία. Και για να παραφράσουμε το Ρουσό, *ο άνθρωπος πρέπει να πειθαρχεί για να απολαμβάνει τις ελευθερίες που είναι δικαιώματά του.*

L. Kandel

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A.** Να γράψετε την περίληψη του παραπάνω κειμένου σε 100 - 120 λέξεις.
(Μονάδες 25)
- B1.** Να αναπτύξετε με 80-100 λέξεις το νόημα της παρακάτω άποψης του Ρουσό: **«ο άνθρωπος πρέπει να πειθαρχεί για να απολαμβάνει τις ελευθερίες που είναι δικαιώματά του».**
(Μονάδες 13)
- B2.** Να βρείτε τον τρόπο πειθούς της πρώτης παραγράφου του κειμένου.
(Μονάδες 5)
- B3.** Να βρείτε τη δομή της δεύτερης παραγράφου του κειμένου.

(Μονάδες 5)

B4. Το πρώτο, επειδή, ωστόσο, προτού: Ποια νοηματική σχέση εκφράζει η χρήση καθεμιάς από τις παραπάνω λέξεις;

(Μονάδες 2)

B5. α) Να γράψετε συνώνυμα των λέξεων: πραγμάτωση, μνείας, απέβλεπαν, αποδοχή, σύμφυτοι.

β) Να βρείτε την ετυμολογία των λέξεων: παροχή, έμφαση, πρόσβαση, επίτευξη, παιδείωση.

(Μονάδες 10)

Γ. Στο κείμενο που σας δόθηκε αναφέρεται ότι «Η ιστορία της παιδείας, ωστόσο, μας δίνει πλήθος ενδείξεις ότι η παιδεία δεν αντιμετωπιζόταν ως ανθρώπινο δικαίωμα και ούτε χρησιμοποιήθηκε ως μέσον για να αυξηθεί η εκτίμηση της σπουδαιότητας των ανθρώπινων δικαιωμάτων για την πληρέστερη ανάπτυξη κάθε ατόμου ως ανθρώπινου όντος». Με εφιαλτήριο τη θέση αυτή συντάσσετε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα και αναφέρετε τους λόγους που η παιδεία θεωρείται βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, καθώς και τις συνέπειες από την παραβίαση του δικαιώματος αυτού».

(Μονάδες 40)

Καλή Επιτυχία!